

Socialtjänstlagen

– Vad gäller för dig från 1 januari 2002?

Socialstyrelsen

Lättläst

© SOCIALSTYRELSEN 2002

Broschyren kan beställas från:
Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm.

Webbutik <http://ww.strd.se/webshop/socialstyrelsen>

Fax 08-779 96 67

Artikelnummer 2002-114-7

ISBN 91-7201-648-5

Textbearbetning

Lottie Eriksson på Centrum för lättläst
har skrivit om texten till lättläst.

Grafisk form

Gunnel Olausson/FGO AB

Illustration

Camilla Laghammar

Tryck

Modin-Tryck, Stockholm, april 2002

Innehåll

Den här hjälpen kan du få av socialtjänsten	5
Socialtjänsten är till för alla	6
Alla har rätt till trygghet	7
Du kan få hjälp med pengar eller annat	8
Vad kan jag få pengar till?	9
Socialtjänsten får ställa krav på dig	11
Du kan överklaga beslut om bistånd	14
Du kan klaga på socialtjänstens kvalitet	15
Barn och ungdomar	16
Människor med missbruksproblem	21
Äldre människor	23
Du har rätt att flytta till en annan kommun	25
Din ekonomi spelar ingen roll	26
Avgifter för äldre och handikappade	27
Människor med funktionshinder	30
Människor som vårdar en anhörig	32
Brottsoffer och deras anhöriga	33
Länsstyrelsen kontrollerar hur socialtjänsten fungerar ...	34

Den här hjälpen kan du få av socialtjänsten

Socialtjänstlagen ändrades den 1 januari 2002. Här kan du läsa vad den nya lagen betyder och vilken hjälp du kan få av socialtjänsten.

Texten är lättläst.

Det viktigaste finns med utan svåra ord.

De viktigaste ändringarna i socialtjänstlagen är de här:

- Du får rätt att överklaga alla beslut om hjälp i domstol.
- Socialtjänsten ska göra en vårdplan för barn som inte kan bo kvar hemma.
- Avgifterna för äldre och handikappade ändras.
- Brottsoffer och deras anhöriga bör få stöd och hjälp.
- Länsstyrelsen får kontrollera allt det som socialtjänsten gör.

Socialtjänsten är till för alla

Socialtjänsten sköts av kommunen.

I socialtjänstlagen står det vilken hjälp du kan få och vad kommunen måste göra.

Alla människor i Sverige ska kunna få hjälp av socialtjänsten om de behöver.

De som arbetar inom socialtjänsten ska prata med dig innan de bestämmer vilken hjälp du ska få.

De ska ta reda på vad du själv vill och vad du själv kan göra för att få det bättre.

Den hjälp du får ska ha god kvalitet.

De som hjälper dig ska ha den utbildning och erfarenhet de behöver för att kunna göra ett bra arbete.

Du kan klaga om du inte får den hjälp du vill ha eller är missnöjd med något hos socialtjänsten.

Du kan läsa mer om hur du gör för att klaga på sidan 15.

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för vissa grupper.

De grupperna är

- Barn och ungdomar
- Människor med missbruksproblem
- Äldre människor
- Människor med funktionshinder
- Människor som vårdar en anhörig
- Brottsoffer.

Du kan läsa mer om varje grupp längre fram i den här skriften.

Alla har rätt till trygghet

Alla människor är lika mycket värda och har lika stor rätt till trygghet, vård och omsorg. Varje kommun får bestämma hur socialtjänsten ska ordnas i just deras kommun.

Socialtjänsten ska skriva ned sina beslut

Alla som arbetar i socialtjänsten måste skriva ned vad de bestämmer om dig och vilken hjälp du ska få. De ska också skriva ned varför de har bestämt på just det sättet.

Alla papper som handlar om dig samlas på ett ställe, i en personakt.

Du har rätt att läsa vad som står i din personakt.

Du får också kopiera eller skriva av det som står där.

Socialtjänsten ska skriva in i personakten om du tycker att något som står där är fel.

Socialtjänsten får inte berätta om dig för andra

Alla som arbetar för socialtjänsten har tystnadsplikt.

Det betyder att de inte får berätta för någon annan om sådant som rör dig och ditt privatliv.

Socialtjänsten får inte heller lämna ut papper om dig till någon annan myndighet eller person, om inte du själv säger att de får göra det.

Men ibland kan socialtjänsten vara tvungen att lämna ut papper, till exempel om polisen begär det.

Du kan få hjälp med pengar eller annat

Den hjälp du kan få enligt socialtjänstlagen kallas bistånd. Bistånd kan vara både pengar och hjälp av annat slag, till exempel vård, behandling eller hemtjänst. Socialtjänsten måste göra en utredning för att ta reda på om du har rätt till bistånd. De ska göra utredningen tillsammans med dig. Socialtjänsten kanske också vill tala med andra myndigheter eller enskilda personer när de gör utredningen. I så fall måste de först be dig om lov.

Om du har rätt till bistånd kan du få hjälp med pengar och med annat. Det kan till exempel vara hjälp med matlagning och personlig hygien, vård av barn eller behandling mot missbruk.

Du har inte rätt till bistånd om du själv kan ordna det du behöver eller få det ordnat på annat sätt.

Vad kan jag få pengar till?

Hjälp med pengar kallas också socialbidrag eller försörjningsstöd.

Du kan få pengar till:

- mat
- kläder och skor
- lek och fritid, till exempel leksaker till barnen
- förbrukningsvaror, till exempel tvättmedel
- hälsa och hygien, till exempel tvål och hårschampo
- dagstidning, telefon och teve-avgift.

Hur mycket pengar du kan få

beror på om du bor ensam eller har familj.

Det spelar ingen roll var i Sverige du bor.

Det är samma belopp i alla kommuner.

Du kan få mer pengar

om det finns någon särskild anledning, till exempel om du har en sjukdom som gör att du behöver speciell mat som blir dyrare.

Du kan också få pengar till:

- boende
- el i bostaden
- resor till och från arbetet
- hemförsäkring
- medlemsavgift i fackförening och arbetslöshetskassa.

Det finns inget bestämt belopp för de här kostnaderna. Socialtjänsten tar först reda på vad du behöver och vilka utgifter du har.

De jämför då med vad en person med låg lön har råd med och vad boende, el och arbetsresor brukar kosta i din kommun.

Du kan också få pengar till sådant som läkarvård, tandvård, glasögon, resor eller begravningskostnader.

Du kan överklaga i domstol

om du har sökt socialbidrag men har fått nej.

Socialbidrag har kunnat överklagas även före 2002.

Du kan läsa mer om hur du överklagar på sidan 14.

Socialtjänsten får ge dig socialbidrag även om du inte har rätt till det.

Beslut om sådana extra pengar

kan du inte överklaga på i domstol.

Socialtjänsten får ställa krav på dig

Socialtjänsten har rätt att ställa krav på dig om du söker socialbidrag.

Kan du arbeta måste du söka arbete.

Du får inte några pengar om arbetsförmedlingen eller kommunen erbjuder dig arbete, praktik eller utbildning och du tackar nej.

Har du pengar på banken eller andra tillgångar måste du först använda dem innan du kan få socialbidrag.

Socialtjänsten får dessutom ställa fler krav på de här tre grupperna:

- ungdomar under 25 år
- personer över 25 år som behöver utbildning eller praktik
- studerande som har sommarlov eller annan ledighet.

Socialtjänsten får kräva att du ska delta i till exempel praktik om du hör till någon av de här grupperna.

Tackar du nej kanske du får mindre pengar eller inga alls. Men socialtjänsten måste prata med arbetsförmedlingen innan de bestämmer något sådant.

Du kan överklaga i domstol

om du är missnöjd med socialtjänstens beslut.

Du kan läsa mer om hur du överklagar på sidan 14.

Du kan bli tvungen att betala tillbaka pengar

Socialtjänsten får i en del fall kräva tillbaka socialbidrag som du har fått.

Det gäller i de här fallen:

- Om du har fått pengar som förskott för till exempel sjukpenning, pension eller bostadsbidrag.
- Om du har fått socialbidrag medan du är indragen i en arbetskonflikt, till exempel strejk.
- Om du inte har kunnat komma åt dina egna pengar till exempel för att bankpersonalen strejkar eller för att bankens datasystem är trasigt.

Du kan också bli tvungen att betala tillbaka pengar om socialtjänsten har bestämt att du ska få mer pengar än du egentligen har rätt till.

Måste pengarna betalas tillbaka ska det stå på beslutet du får från socialtjänsten.

Det ska också tydligt stå varför pengarna ska betalas tillbaka.

Det ska dessutom stå när du ska betala och hur mycket du ska betala varje gång.

Lämna riktiga uppgifter när du söker bidrag

Du kan bli tvungen att betala tillbaka socialbidraget om du inte har talat sanning om din ekonomi eller på något annat sätt har lurat åt dig pengar. Socialtjänsten kan också polisanmäla dig om de tror att du har ljugit med avsikt.

Se efter att du får just så mycket pengar som du ska ha. Det ska vara samma belopp som står i beslutet du har fått. Du kan bli tvungen att betala tillbaka pengar om socialtjänsten har gjort fel och du borde ha förstått att det var fel.

Du kan överklaga beslut om bistånd

Du har rätt att klaga i domstol om du har sökt bistånd och inte är nöjd med vad socialtjänsten i din kommun har bestämt.

Socialtjänsten kanske har bestämt att du inte ska få det bistånd du har sökt, eller att du bara ska få en del av det.

Då ska du få ett papper där det står varför socialtjänsten har bestämt så och hur du gör om du vill klaga på beslutet.

Det kallas att överklaga ett beslut.

Du kan också få hjälp av socialtjänsten att skriva ned din överklagan.

Din överklagan skickar du till kommunen som skickar den vidare till den domstol som kallas länsrätten.

Om länsrätten tycker att du har rätt och kommunen fel kan länsrätten ändra på socialtjänstens beslut.

I så fall ska kommunen genast göra som länsrätten har bestämt.

Om kommunen inte gör det kan länsstyrelsen bestämma att kommunen ska betala böter till staten.

Det kallas vite.

Du kan klaga på socialtjänstens kvalitet

Du kan också klaga om du har fått det bistånd du har sökt men är missnöjd med något annat hos socialtjänsten.

Du kanske tycker att någon har varit otrevlig mot dig eller att den hjälp du får har dålig kvalitet.

I så fall bör du tala med chefen för den verksamhet du är missnöjd med.

Du kan också tala med någon av de politiker som ansvarar för kommunens socialtjänst.

Tycker du att cheferna och politikerna inte bryr sig om vad du säger kan du ringa eller skriva till länsstyrelsen i ditt län och berätta vad du är missnöjd med.

Det är länsstyrelsen som kontrollerar att socialtjänsten fungerar som den ska.

Har du talat med både kommunen och länsstyrelsen men fortfarande är missnöjd

kan du skriva till JO, Justitieombudsmannen.

Alla som tycker att någon myndighet har behandlat dem fel eller orättvist kan klaga hos JO.

JO undersöker om myndigheter och enskilda tjänstemän följer lagar och bestämmelser.

JO kan klaga på en tjänsteman eller myndighet men kan inte ändra på några beslut.

Barn och ungdomar

Socialtjänsten ska göra det som är bäst för barnet

Barn och ungdomar ska få växa upp i trygghet och ha bra liv.

Det är en av socialtjänstens viktigaste uppgifter att bidra till att det blir så.

Sverige har skrivit under FN:s barnkonvention, en överenskommelse mellan många länder om hur vuxna ska behandla barn.

Alla människor som är yngre än 18 år räknas som barn.

I barnkonventionen står det att

när man bestämmer något som kan påverka barnet ska man först och främst tänka på vad som är bäst för barnet.

De vuxna som bestämmer ska lyssna på vad barnet själv vill.

De vuxna ska också försöka förstå hur barnet har det hemma, i skolan och på andra ställen.

Socialtjänsten ska alltid utreda vad som är bäst för barnet och tänka på det när de bestämmer vad de ska göra.

Det betyder att en socialsekreterare ska prata med barnet och ta reda på vad barnet vill.

Socialsekreteraren ska ta god tid på sig och lyssna noggrant på vad barnet säger.

Barnet får aldrig känna sig tvingat till att göra svåra val.

Föräldrar kan få hjälp

Det kan vara svårt att vara en bra mamma eller pappa. Därför kan du som är förälder få stöd och hjälp från socialtjänsten. Många kommuner erbjuder rådgivning och stödsamtal vid familjecentraler eller föräldrarådgivningar.

Tala om för socialtjänsten om ett barn behöver hjälp

Socialtjänsten ska ordna stöd och skydd åt barn och ungdomar som har det svårt. Därför måste socialtjänsten få veta vilka som behöver hjälp.

I socialtjänstlagen står det att alla vuxna bör anmäla till socialtjänsten om de tror att ett barn behöver hjälp. Du behöver inte tala om vad du heter om du gör en anmälan.

Många personer måste anmäla om ett barn behöver hjälp

Alla som arbetar med barn och ungdomar måste anmäla till socialtjänsten om de tror att ett barn behöver hjälp. Det måste också alla som arbetar med vuxna göra, om de arbetar inom hälso- och sjukvården eller inom socialtjänsten.

Den som anmäler behöver inte veta säkert
att barnet behöver hjälp.

Det räcker att man får veta något
som kan betyda att barnet behöver hjälp.

Socialtjänsten utreder hur barnet har det

Socialtjänsten utreder hur barnet har det.

Utredningen ska börja genast

när en ansökan eller en anmälan har kommit in.

Utredningen ska vara klar senast efter fyra månader,
men ibland kan den få ta längre tid.

Det kan till exempel vara om socialtjänsten väntar
på att få höra vad en läkare säger
eller på att polisen ska bli klar med en utredning.

Om ditt barn är inblandat i en utredning

ska du få veta det när socialtjänsten börjar utredningen.

Du bör då få veta hur utredningen kommer att gå till
och vilka bestämmelser som gäller för utredningar om
barn.

Du bör också få veta

ifall du kan ta hjälp av en jurist medan utredningen görs.

De som gör utredningen ska arbeta så
att inte du eller någon annan i din familj
får problem i onödan.

Socialtjänsten får prata med experter, myndigheter
och enskilda personer

om det behövs för att kunna veta

om barnet behöver stöd eller skydd.

Socialtjänsten får göra det även om du inte vill det.

Du och din familj kan få råd och stöd

Du och din familj kan bli erbjudna stöd av olika slag när utredningen är klar.

Det kan till exempel vara en kontaktfamilj som tar hand om ditt barn vissa helger.

Det kan också vara en kontaktperson som du träffar utanför hemmet eller någon som kommer hem till dig och hjälper dig som förälder.

Vad händer om barnet inte kan bo kvar hemma?

Ibland kan barnet inte bo kvar hemma.

Då ska socialtjänsten först undersöka om barnet kan bo hos en släkting eller någon annan som är viktig för barnet.

Går inte det kan barnet få flytta till ett annat hem.

Socialtjänsten ska se till att ditt barn får god vård om det måste bo någon annanstans.

Socialtjänsten ska ge stöd till ditt barn, dig och din familj så att ni kan träffas och känna att ni är en familj fastän barnet inte bor hemma.

Du som är förälder kanske vill att barnet ska bo kvar hemma hos dig.

Men tycker socialtjänsten ändå att barnet måste flytta kan de ansöka hos länsrätten om att få flytta barnet mot din vilja.

Socialtjänsten ska göra en vårdplan när de placerar barn

Socialtjänsten ska alltid göra en vårdplan när de placerar ett barn utanför det egna hemmet.

I vårdplanen ska det stå vilka behov barnet har, vad socialtjänstens hjälp ska leda till och vem som har ansvar för hjälpen. Det ska också stå vad andra myndigheter ska göra. Socialtjänsten kan också göra en behandlingsplan där det står hur hjälpen ska ges.

Du, socialtjänsten och den som vårdar ditt barn bör skriva under vårdplanen.

Ditt barn bör också skriva under om han eller hon är över 15 år.

Alla som har skrivit under vårdplanen vet då vad var och en ska göra.

Socialtjänsten ska hjälpa barn och föräldrar som är skilda

Socialtjänsten ska ge stöd och hjälp åt både barn och föräldrar när barnets föräldrar inte bor tillsammans.

Det kan gälla frågor om var barnet ska bo eller hur ofta barnet ska träffa den förälder som barnet inte bor hos.

Barnet kan behöva extra mycket stöd om föräldrarna inte är överens vid skilsmässan och domstolen har beslutat var barnet ska bo och hur barnet ska träffa föräldern.

Människor med missbruksproblem

Socialtjänsten ska försöka hindra att människor börjar missbruka alkohol och andra droger. Socialtjänsten ska också försöka få dem som redan missbrukar att sluta. Det betyder bland annat att socialtjänsten ska informera om vilka skador missbruk kan ge och vilken hjälp missbrukare kan få.

Missbrukare kan få hjälp att sluta missbruka

Om du missbrukar alkohol eller andra droger ska socialtjänsten ge dig det stöd du behöver för att kunna sluta missbruka.

Socialtjänsten och du ska tillsammans planera vilken vård och annan hjälp du behöver.

Socialtjänsten ska också noga kontrollera att planen följs.

Du som är missbrukare kan ansöka om hjälp från socialtjänsten.

Hjälpen kallas bistånd och kan bland annat vara:

- stöd- och behandlingssamtal
- kontaktperson
- gruppbehandling under dagtid.
I gruppbehandlingen kan det ingå utbildning, sysselsättning och terapi.
- korttidsboende eller särskilt boende
- vård och behandling på institution, behandlingshem
- placering i familjehem.

Du behöver inte betala något för vård och behandling inom socialtjänsten. Däremot kan du behöva betala för mat och boende på behandlingshem eller i familjehem. Det kostar i så fall lika mycket per dygn som du betalar om du vårdas på sjukhus.

Du kan överklaga i domstol om du har ansökt om bistånd men fått nej. Du kan läsa mer om hur du överklagar på sidan 14.

Socialtjänsten kan ibland ta hand om missbrukare med tvång. Det gäller personer som inte själva vill ha vård men som riskerar att dö eller bli svårt sjuka för att de missbrukar. Socialtjänsten måste då först ansöka om tvångsvård hos länsrätten.

Äldre människor

Äldre ska ha det bra i Sverige

- Äldre ska kunna leva ett bra liv.
- Äldre ska kunna påverka samhället och sin vardag.
- Äldre ska kunna känna sig trygga och fortsätta att klara sig själva så mycket de kan.
- Äldre ska behandlas med respekt.
- Äldre ska få god vård och omsorg.

Det här gäller för hela Sverige.

Socialtjänsten i varje kommun ska söka upp äldre människor och berätta vilka rättigheter de har och vilken vård och omsorg de kan få.

Socialtjänsten ska ge äldre den hjälp de behöver för att kunna bo kvar hemma.

Socialtjänsten ska erbjuda särskilda bostäder när de äldre inte kan bo kvar hemma längre.

Du kan få hemtjänst eller annat boende

Du som är äldre kan ansöka om hjälp från socialtjänsten, bistånd.

Bor du kvar i ditt eget hem kan du få hemtjänst.

Hemtjänsten kan hjälpa dig med praktiska saker som att städa, tvätta, handla och laga mat eller att gå till posten eller banken.

Hemtjänsten kan också hjälpa dig med personlig omvårdnad.

Det kan vara sådant som att äta och dricka, klä på dig eller duscha.

Du kan också få hjälp med sociala kontakter, till exempel genom att någon följer med dig ut för att träffa vänner.

Dessutom kan du få saker som hjälper dig att känna dig trygg hemma.

Det kan till exempel vara ett larm så att du snabbt kan kalla på hjälp om det skulle behövas.

Om du vårdas av en anhörig kan han eller hon få stöd och någon som kommer när han eller hon inte kan vara hemma hos dig.

Du kan ansöka om att få delta i dagverksamhet för att du lättare ska kunna bo kvar hemma.

Du kan också ansöka om att tillfälligt flytta hemifrån till ett korttidsboende.

Du som behöver mycket omvårdnad och har svårt att klara av att bo kvar hemma kan få bostad i ett särskilt boende.

Det kan vara ett servicehus, ålderdomshem, gruppboende eller sjukhem.

Du kan överklaga i domstol om du har ansökt om bistånd och fått nej.

Du kan läsa mer om hur du gör för att överklaga på sidan 14.

Du har rätt att flytta till en annan kommun

Vill du flytta till en annan kommun?

Du som är äldre och behöver mycket vård och omsorg har rätt att ansöka om hjälp, bistånd, hos den kommun dit du vill flytta.

Kommunen får inte bry sig om att du kan få den hjälp du behöver där du bor nu.

Du kan överklaga i domstol

om du har ansökt om bistånd och fått nej.

Du kan läsa mer om hur du gör för att överklaga på sidan 14.

Din ekonomi spelar ingen roll

Socialtjänsten får inte bry sig om din ekonomi när den bestämmer vilken hjälp du som är äldre behöver. Kommunen ska ge dig hemtjänst om du behöver den, även om du har råd att betala för till exempel städning själv. Men kommunen får ta ut en avgift av dig om du har råd att betala. Du kan läsa mer om avgifter här intill.

Avgifter för äldre och handikappade

Från den 1 juli 2002 gäller nya regler för avgifter inom äldreomsorgen och handikappomsorgen. Meningen med reglerna är att ingen ska behöva betala så höga avgifter att de har svårt att klara sig när avgifterna är betalda.

Så här mycket kan du behöva betala (maxtaxa)

Det högsta belopp du behöver betala är 1 516 kronor per månad för den hjälp du får från kommunen.

Det kan vara hemtjänst, vård och omsorg i särskilt boende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Det högsta belopp som du kan behöva betala för ditt boende är 1 579 kronor per månad om du bor på ett särskilt boende och delar rum med någon annan.

De här beloppen gäller under år 2002. De kan komma att ändras senare.

Så här mycket ska du få kvar

Du ska ha kvar minst 4 087 kronor av din inkomst per månad innan socialtjänsten får ta ut någon avgift av dig om du är ensamstående.

Du som är gift eller sambo och bor tillsammans med din partner ska ha kvar minst 3 424 kronor per månad innan socialtjänsten får ta ut någon avgift av dig. Det kallas förbehållsbelopp.

Förbehållsbeloppet ska räcka till:

- mat
- kläder och skor
- fritidsaktiviteter
- hygien
- förbrukningsvaror, till exempel diskmedel
- dagstidning, telefon och teve-avgift
- möbler och husgeråd
- hemförsäkring
- el i bostaden
- resor
- tandvård, öppen hälso- och sjukvård och läkemedel.

Du ska också ha så mycket pengar kvar av din inkomst att du kan betala din hyra.

Förbehållsbeloppet kan öka om du har extra kostnader på grund av ett funktionshinder.

Beloppet kan minska om du betalar en avgift till kommunen där det till exempel ingår mat.

Du kan överklaga om du tycker att du får betala för mycket

Du kan överklaga i domstol om du tycker att du får betala för mycket eller att du får för lite pengar kvar när avgifterna är betalda. I så fall överklagar du socialtjänstens beslut hos länsrätten. Du kan läsa mer om hur du gör för att överklaga på sidan 14.

Människor med funktionshinder

Du kan få hjälp med boende och annat

Socialtjänsten ska hjälpa dig

som har fysiska eller psykiska funktionshinder och därför har det svårt i ditt dagliga liv.

Det gäller framför allt dig som är under 65 år eller har ett funktionshinder som inte beror på din ålder.

Socialtjänsten ska hjälpa dig

till ett boende som fungerar för dig

och hjälpa dig att få något att göra,

som känns meningsfullt.

Du kan ansöka om hjälp, bistånd, från socialtjänsten.

Den hjälp du kan få är bland annat:

- Handikappanpassad lägenhet där du kan få hjälp av hemtjänsten eller en personlig assistent.
- Gruppboende eller lägenhet i en särskild grupp av lägenheter. Det passar dig som vill eller behöver bo så att det finns personal till hands dygnet runt.
- Hemtjänst eller annan hjälp i hemmet med både praktiska saker och personlig omvårdnad.
- Ledsagning så att någon följer med dig på utflykter, när du vill träffa vänner eller gå och handla.
- Avlastning/avlösning i hemmet eller på ett korttidsboende om du vårdas av en anhörig.
- Sysselsättning eller aktiviteter på dagtid.
- Kontaktperson om du behöver sociala kontakter.

Socialtjänsten ska tänka på vad just du behöver för att kunna leva som andra.
Socialtjänsten tänker då också på vilket stöd du kan få från andra personer, hur andra människor i din ålder lever och om du behöver hjälp tillfälligt eller under längre tid.

Funktionshindrade har rätt att flytta till en annan kommun

Vill du flytta till en annan kommun?
Du som är funktionshindrad och behöver mycket vård och omsorg har rätt att ansöka om hjälp, bistånd, hos den kommun dit du vill flytta.
Kommunen får inte bry sig om att du kan få den hjälp du behöver där du bor nu.

Du kan överklaga i domstol om du har ansökt om bistånd och fått nej.
Du kan läsa mer om hur du gör för att klaga på sidan 14.

Din ekonomi spelar ingen roll

Socialtjänsten får inte bry sig om din ekonomi när den bestämmer vilken hjälp du som är funktionshindrad behöver.
Kommunen ska ge dig hemtjänst om du behöver den, även om du har råd att betala för till exempel städning själv.
Men kommunen får ta ut en avgift av dig om du har råd att betala.
Du kan läsa mer om avgifter på sidan 14.

Människor som vårdar en anhörig

Många äldre, sjuka eller funktionshindrade personer får vård och hjälp av en anhörig.

Socialtjänsten kan hjälpa dig som vårdar en anhörig.

Den du vårdar kan till exempel få bo på

ett korttidsboende ibland

eller få hemtjänst eller dagverksamhet.

Då kan du själv få vila

medan någon annan vårdar din anhörig.

Du kan också få vara med i en grupp

där du träffar andra människor som har det som du.

Du som vårdar en anhörig

kan också få hjälp med pengar av socialtjänsten.

Brottsoffer och deras anhöriga

Socialtjänsten bör stödja och hjälpa dem som har utsatts för brott.

Socialtjänsten kan också hjälpa anhöriga till dem som har utsatts för brott.

Det kan till exempel vara kvinnor som har blivit slagna av sin man eller barn som har sett sina föräldrar slå varandra.

Regeln om att socialtjänsten bör hjälpa brottsoffer och deras anhöriga gäller från 1 juli 2001.

Länsstyrelsen kontrollerar hur socialtjänsten fungerar

Socialtjänsten i kommunerna kontrolleras av länsstyrelsen. Länsstyrelsen har rätt att kontrollera allt som socialtjänsten gör och säga ifrån om något är fel.

Vill du veta mer om socialtjänsten?

Du som vill veta mer om socialtjänsten kan ringa eller skriva till socialtjänsten i din kommun. Adress och telefonnummer hittar du i telefonkatalogen på sidorna för samhällsinformation.

De är markerade med grön kant.

Socialtjänsten kan ha olika namn i olika kommuner. Leta efter rubriker som Socialförvaltning, Socialtjänst, Vård och omsorg, Social service eller Socialkontor.

Du som bor i en större kommun kan också hitta socialtjänsten under din stadsdelsnämnd eller kommundelsnämnd.

Du kan läsa hela socialtjänstlagen på Internet om du vill. Skriv då in webbadressen

www.lagrummet.se

på din dator och sök dig fram till ett dokument som heter Socialtjänstlag, SFS 2001:453.

Du kan också få lagtexten från din kommun.

Broschyren kan beställas från Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm.

Webbutik: <http://sos.webshop.strd.se>

Artikelnummer 2002-114-7 ISBN 91-7201-648-5